

Број: 03/3-50-1-9-13/09
Сарајево, 15.09.2009.

ЗАПИСНИК
13. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој,
одржане 14.09.2009. године

Сједница је почела у 12 часова и 45 минута.

Сједницом је председавао г. Зоран Копривица, председавајући Комисије.

Сједници су присуствовали: г. Бајазит Јашаревић, г. Мехмед Суљкановић, г. Иво Миро Јовић, г. Адем Ибрахимпашић, г. Рифат Долић, г. Хазим Ранчић, г. Слободан Шараба, чланови Комисије.

Сједници су, испред Агенције за статистику БиХ присуствовали г. Зденко Милиновић, директор и г. Фадил Фатић, шеф правне службе, испред Министарства финансија и трезора БиХ, г. Ранко Шакота, помоћник министра. Сједници су присуствовали и гђица. Лада Мујкић, USAID – Пројекат јачања Парламента, г. Зоран Бркић из Сектора за односе са јавношћу, те г. Амер Бекрић, секретар Заједничке комисије за економске реформе и развој.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен сљедећи сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање Записника са 12. сједнице Заједничке комисије;
2. Предлог закона о попису становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2011. године (предлагач: Савјет министара БиХ);
3. Материјали Вијећа министара БиХ - Информација о усвојеним мјерама за ублажавање негативних ефеката глобалне економске кризе у Босни и Херцеговини;
4. Текућа питања

Ад.1.

Усвајање Записника 12. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој

Записник 12. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој је једногласно усвојен.

Ад.2.

Предлог закона о попису становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2011. године (предлагач: Савјет министара БиХ)

Г. **Зденко Милиновић** је у уводном обраћању објаснио принципе на којима је заснован Предлог закона, као и предложена рјешења.

Г. **Хазим Ранчић** сматра да је Предлог закона лош и неприхватљив, наводећи да је Предлогом закона предвиђено је да се пописом становништва обухвате, између осталог, и теме о етничкој/националној припадности, матерњем језику, вјероисповјести, док је демографска слика у БиХ, односно заступљеност конституивних народа на просторима Босне и Херцеговине увелико нарушена, као

посљедица геноцида и етничког чишћења, неоствареног повратка, као и опструкција процесу повратка. Усвајањем буџета и доношењем стратешких одлука (стратегија повратка) не желе се осигурати средства за повратнике. Наведеним Предлогом закона о попису, ово стање би се озваничило. Такођер, наводи да се Предлогом закона у категорију укупног броја становника пропуштају обухватити држављани Босне и Херцеговине који спадају у категорију цивилних особа на привременом раду у другој држави, а који не задовољавају услов да не живе у иностранству годину дана или више (економска дијаспора и избјеглице). На овај начин, пописом неће бити обухваћено стотине хиљада грађана Босне и Херцеговине, који живе у иностранству и који нису остварили повратак на своја прератна боравашта, док би се пописом обухватиле друге категорије становништва који у Босни и Херцеговини бораве искључиво због економских интереса и тиме се отвара могућност манипулације наводима о намјери да живе у БиХ, од стране особа које би се доселиле у БиХ у периоду краћем од 12 мјесеци пре референтног датума пописа. Сматра да Предлогом закона у становништво Босне и Херцеговине не би били обухваћени сви држављани БиХ, док би истовремено у становништво, по другим основама била обухваћена лица која нису држављани БиХ. Сматра примарним направити чврсту везу између становништва БиХ и држављана БиХ. Сматра јачом чињеницу да је неко држављанин БиХ, у односу на уобичајено мјесто становања. Сматра упитним принципе о рационалности, ефикасности, методолошком приступу, наведене у образложењу Предлога закона.

Г. Слободан Шараба је подсетио да је пре осам мјесеци био предлагач Закона о попису који је упућен у парламентарну процедуру и да је том приликом Уставно правна комисија утврдила да се о Закону не може даље раправљати, да су спорни одређени принципи и да закон за актуелну власт представља нерјешена политичка питања. Сматра да предложени текст Закона има пуно непрецизности у тексту појединих чланова и да ће, уколико закон уђе у амандманску фазу, требати пуно поправки да би се текст учинио прецизним и да би се поједине институције учиниле одговорнијим за посао који их очекује. Такођер, Предлогом закона су поврјеђени уставни принципи јер се у члану 10. Предлога закона наводи да лица нису обавезна да се изјасне о националној и вјерској припадности, која је основ за кључ функционисања власти, то мора бити обавезан елемент и закон треба мијењати у том дијелу. На овај члан (и опћенито) треба уложити амандман/е, а Предлогу закона треба дати подршку, како би се у наредним фазама текст закона дорадио кроз мандмане, односно радикалније измјенио.

Г. Адем Ибрахимашић сматра да Предлогом закона треба пописати грађане БиХ, а да не треба инсистирати на националној припадности, односно да та одредба треба бити избачена из Предлога закона и то је разлог што не подржава Предлог закона.

Г. Рифат Долић наводи да је доношење закона предмет разних јавних полемика и да је створена конфронтирајући амбијент. Доношење закона сматра обавезним, непримјерено је да се незна број становника у БиХ, а истовремено имамо амбиције ка евро-атланским интеграцијама, а без информације о броју становника ни други статистички подаци нису вјеродостојни. Закон треба га ставити у парламентарну процедуру, јер је и од међународне заједнице означен као реформски, а могуће га је мијењати у амандманској процедури или касније другим механизмима.

Г. Бајазит Јашаревић сматра да Закон није могуће усвојити, а да се претходно не договоре принципи за што су пропуштене прилике, као и отворен дијалог и разумјевање. Боље је Закон одмах одбити па сјести и договорити принципе, (као и постићи договор о другим стварима); Закон мора бити дио пакета, нераздвојан од уставних промјена. Не подржава принципе, не зато што се Закон не би могао амандманима промјенити, него зато што се претходно мора постићи договор.

Г. Мехмед Суљкановић повукао паралелу са другим законима упућеним у парламентарну процедуру о којима није постигнут договор. Нагласио потребу и постојање неопходност доношења закона, али није постигнута сагласност нити договор о принципима, те је то разлог због кога не подржава Предлог закона.

Г. Иво Миро Јовић кључним сматра питање да ли ће БиХ бити у могућности организовати попис 2011. године, ако се у овој години не примакнемо доношењу закона јер то условљава потребу осигурања материјалних и финансијских средстава за овај посао. Пракса чланица УН-а је да се попис организује почетком десетљећа и није случајност да је за попис одабрана и 2011. година. Не треба се превише задржавати на методологији пописа јер постоји уходана шема пописа и треба користити искуства постконфликтних, вишенационалних и мултирелигијских земаља, као и помоћ међународне заједнице и нема разлога да се не крене у процедуру усвајања закона како би се припремили за 2011. годину. Постоје могућности да се закон заустави на одређеном нивоу. Закон је битан и за поимање геноцида јер у БиХ након рата недостаје 43% хрватског народа. Разумије бојазни и оградe и заузима се да се крене у процедуру доношења закона који неће бити предметом продубљавања и сучељавања. У циљу ажурности и стварања услова за посао који нас чека, подржава Предлог закона.

Г. Милиновић је нагласио да ће се у случају недоношења закона у кратком року каснити са припремама за попис; стварно планирање финансијских средстава може почети тек по усвајању закона и изради пробног пописа; у изради предлога закона руководило се са препорукама УН и ЕУ, а у закон је уграђен само дио најбитнијих дефиниција ЕУ, а остали дио ће бити уграђен у методологију, као шири документ, и у њему ће се дати прецизне дефиниције; без пописа нема уласка у ЕУ, нема кориштење приступних фондова ЕУ; Предлогом закона су обухваћена национална и језичка питања иако она нису у сету „обавезних питања, тј. тема“ (CORE TOPIC) које свака земља ЕУ мора да обухвати пописом. То су питања на којима Европа не инсистира, али и не брани да се прикупе подаци. Везано за члан 5. Предлога закона појаснио је да држављани БиХ (дијаспора и економска миграција) који су ван државе дуже од 12 мјесеци неће бити обухваћени пописом. Као разлоге наводи: непостојање прихватљиве дефиниције дијаспоре; ове категорије ће бити обухваћене пописом у земљама у којим живе; немогућност ефиксане и јефтине организације пописа ове категорије преко ДКП-ова или пописивача Агенција за попис; искуства других (Србија то покушала у попису 2001. године, путем ДКП-ова - одзив 30%, слично и у другим државама окружења). По правилима ЕУ, пописат ће се особе које нису БХ држављани, а бораве у БиХ дуже од године дана. Везано за изјашњавање о националној, вјерској и језичкој припадности предвиђена могућност изјашњавања али и право на неизјашњавање. Надлежности за попис је било јако тешко дефинисати и укључени су сви нивои власти (Агенција за статистику БиХ, ентитески заводи за статистику, општине и сл.).

Г. Адем Ибрахимпашевић сматра да се не може повлачити паралела између категорија које спадају у укупан број становника, у ЕУ и у БиХ, обзиром на постојање визног режима које ограничава кретање грађана БиХ, што није случај са грађанима ЕУ.

Г. Хазим Ранчић сматра непримјереним да се пописом изостави преко милион БХ држављана, а уједно не прихвата појашњења о пописивању недржављана БиХ, који у њој бораве дуже од године дана, јер сматра да ЕУ неби прихватила хипотетичку ситуацију да у БиХ борави 50 или 70 милиона страних држављана, односно да то неби било прихваћено у расподјели регионалних фондова.

Након проведене расправе, приступило се гласању о принципима Предлога закона. Током гласања принципи Предлога закона су подржани са четири гласа „за“ (г. Копривица, г. Шараба, г. Јовић и г. Дилић), нису подржани са четири гласа „против“ (г. Ранчић, г. Ибрахимпашевић, г. Јашаревић и г. Суљкановић). Обзиром на непостојање просте већине гласова (у складу са одредбама Пословника оба дома ПС БиХ) принципи Предлога закона нису прихваћени.

Дефинисани су разлози одбијања који се огледају у непостојању политичког консензуса, а прије свега о сљедећим питањима:

- a) Предлогом закона предвиђено је да се пописом становништва обухвате, између осталог, и теме о етничкој/националној припадности, матерњем језику, вјероисповјести, док је заступљеност конституивних народа (у заједници са осталима) на просторима Босне и Херцеговине увелико нарушена, као последица сукоба од 1991. године, и неоствареног повратка.
- b) Предлогом закона се у категорију укупног броја становника пропуштају обухватити држављани Босне и Херцеговине који спадају у категорију цивилних особа на привременом раду у другој држави, а који не задовољавају услов да не живе у иностранству годину дана или више (дијаспора).

За извјестиоца на Дому народа задужен је г. Копривица, а на Представничком дому г. Јашаревић. Задужен је секретар Заједничке комисије да домовима достави негативно мишљење о Предлогу закона.

Ад.3.

Материјали Савјета министара БиХ - Информација о усвојеним мјерама за ублажавање негативних ефеката глобалне економске кризе у Босни и Херцеговини

Г. Ранко Шакота је извјестио да је, по захтјеву Представничког дома ПС БИХ, СМ БиХ својим закључком, донесеним на 95. сједници од 23.07.2009. године, задужило Министарство финансија и трезора да Информацију достави Представничком дому ПС БиХ. Информација представља сажет приказ показатеља глобалних економских кретања крајем 2008. и почетком 2009. године, осврт на мјере за

ублажавање кризе које се подузимају у свијету и региону, показатеље економске кризе у БиХ и мјере које су усвојили сви нивои власти у БиХ како би ублажили посљедице глобалне економске кризе. У прилогу Информације достављени су програми мјера које су усвојиле Владе ентитета, као и Писмо намјере Босне и Херцеговине генералном директору ММФ-а на основу кога је одобрен Stand by аранжман. Владе ентитета су крајем прошле године покренуле активности за утврђивање и провођење мјера. Неке од ових мјера су превазиђене јер су засноване на погрешној предпоставци да је могуће обезбиједити раст у 2009. години. Узимајући у обзир тренд пада економских показатеља у свијету и у БиХ, СМ БиХ је иницирало предузимање хитних координисаних мјера свих нивоа власти ради реалног сагледавања стања и подузимања адекватних мјера, те почетком марта усвојило мјере које у оквиру своје надлежности морају подузети институције БиХ. Највећи дио ових мјера је реализован или је у току њихова реализација (мјере Централне банке, повећање висине осигураних депозита, усвајање Закона о акцизама, кориштење средстава сукцесије и тд.) Улогу координације има Фискални савјет БиХ, а конкретни резултати огледају се у закључивању Stand by аранжмана са ММФ-ом, преговорима са Свјетском банком око подршке превазилажењу утицаја кризе на социјални сектор и провођење реформи у области социјалних давања, осигурање додатне подршке за реализацију мјера кроз аранжмане са Европском комисијом, Европском банком за обнову и развој и Европском инвестиционом банком. Реализација свих ових аранжмана представља цјеловит програм, не само као финансијски пакет, него као систем мјера којима се истовремено проводе реформе и осигурава међународна подршка за провођење реформи у разумном року.

Г. Иво Миро Јовић документ сматра свобухватним, важним, чак кључним у овом тренутку. Примајући к знању достављену Информацију, предложио је да Заједничка комисија за економске реформе и развој предузме координирајућу улогу и да, на основу овог документа, организује један скуп пре подношења Предлога буџета за 2010. годину, а тема би била ефекти проведених мјера, како би видјели каква може бити пројекција Предлога буџета за 2010. годину, и то би требало урадити до половине наредног мјесеца на начин да Заједничка комисија преузме на себе организациони дио и да позове све релевантне факторе који су побројани у документу да нам дају информацију о ефектима проведених мјера.

Г. Адем Ибрахимпашевић мјере сматра недовољним и недостатним, чак и промашеним, нису дале ефекте у економском сектору. Сматра да је потребно дио буџета вратити у потрошњу и навео је примјере Велике Британије и САД-а. Осврнуо се на мање прикупљене порезне приходе у БиХ и окружењу, што у комбинацији са растом цијена роба и услуга представљају вишеструк пад промета. Ограничава нас недостатак капитала, осудио је увозне лобије и неорганизованост државе на олакшању и помоћи извозу домаћих роба.

Г. Слободан Шараба очекивао да ће се на на нивоу БиХ донијети Програм мјера на основу мјера које су донијели ентитети, како тога нема, не слаже се са предлогом г. Јовића да Комисија организује расправу о мјерама које су донијеле ентитетске владе. Информацију сматра коректном и из ње се може видјети ситуација у којој се налазимо а која је лоша за БиХ. Фискални савјет се требало чешће сусретати и координисати ова питања.

Г. Бајазит Јашаревић предлаже да Комисија заузме став да је материјал добра подлога за расправу на сједницама Домова, јер се добило више од онога што се до сада добивало, што је максимум у овом моменту. Материјал неће бити другачији док се не измјени Устав Босне и Херцеговине и надлежности Савјета министара које из њега произилазе, јер тек када оне буду веће (или бар другчије) онда ће БиХ моћи помоћи властитој привреди, а скептичан је по том питању јер ни криза није довољан потицај да се о томе расправља. Сматра да ентитети неће поднијети извјештај какви су ефекти мјера и из тог разлога се не слаже са предлогом г. Јовића да Заједничка комисија предузме координирајућу улогу и да на основу овог документа, организује један скуп прије подношења Предлога буџета. Заложил се за веће повјерење партнера у власти и сматра похвалним да је уз материјал достављен текст Stand by аранжмана са ММФ-ом.

Г. Иво Миро Јовић уважавајући ставове колега који сматрају да Заједничка комисија не би требала организовати скуп, поставио је питање шта је то што министарства или Владе ентитета не би биле у обавези урадити на тражење ове Комисије Парламента као законодавног тијела која у називу носи одредницу да је надлежна за економске реформе и развој. Надаље сматра да је добро иницирати овај скуп, па ако се не нађе на позитиван одзив то нас ништа не кошта. Коначно сматра да треба позвати ДЕП да се расправе ови материјали и од њих се могу добити најбољи аргументи и информације.

Г. Адем Ибрахимпашевић сматра да државна власт не може бити амнестирана од одговорности и сматра да треба отворити макар питање одговорности Министарства вањске трговине и економских односа у сфери вањске трговине.

Г. Рифат Долић сматра да чињеница да се материјал доставља више од годину дана од момента када је његова израда наложена Савјету министара говори о ставу Савјета министара према овом питању. Битан напредак огледа се у томе што је напоскон признато да у БиХ постоји економска криза. Сматра да изузев Централне банке БиХ, није реализована нити једна мјера и у контексту потребе снажних јавних улагања у инфраструктуру подвукао је чињеницу да је одобрено 1,9 милијарди КМ кредита који нису стављени у функцију кориштења (жељезнице, електропривреда и тд). Предложио је да се Информација прослиједи Представничком дому и Дому народа ПС БиХ а да након проведене расправе на домовима, донешене закључке размотри Комисија за економске реформе и развој.

Г. Ранко Шакота подвукао да у свијету нема правог модела за превазилажење кризе и да има доста лутања и ту је нагласио примјер Велике Британије са смањењем (потипцање потрошње) и поновним повећањем стопе ПДВ-а. С друге стране, финансијски ситем у БиХ је одржан јер нису постојали елементи и инструменти економије без покрића. У Информацији се настојало приказати реалано стање. Фискални савјет прикупља податке, усвојило је глобални оквир финансијских биланса и политика, до краја мјесеца ће се урадити преглед кретања прихода, а на основу тога ДЕП континуирано ради пројекције и доћи ће мо до података који указују на стање. Фискална координација се дешава у оквиру постојеће уставне организације.

Г. Бајазит Јашаревић предлаже да МВТЕО направи јавну расправу са представницима свих привредних грана у циљу поспјешења вањско-трговинску размјене Босне и Херцеговине и да то пропрати јавност и да Комисија то прати са Министарством.

Г. Адем Ибрахимпашић сматра да МВТЕО дозвољава да сусједи дио своје кризе преносе на БиХ.

Г. Иво Мирко Јовић предлаже укључење Парламентарне скупштине БиХ, односно ове Комисије у организацију те јавне расправе у својству саорганизатора, јер сматра да Министарство (МВТЕО) то не може урадити самостално. Сматра да огромни износи прикупљених порезних прихода стоје неискориштени, умјесто да се инвестирају у јавне радове.

Након проведене расправе, Заједничка комисија је једногласно усвојила, те ће се Представничком дому и Дому народа предлажити на усвајање сљедеће **ЗАКЉУЧКЕ**:

- а)** Информација о усвојеним мјерама за ублажавање негативних ефеката глобалне економске кризе у Босни и Херцеговини се прима к знају, те се просљеђује Представничком дому и Дому народа ПС БиХ на расправу уз присуство министара финансија и трезора БиХ и вањске трговине и економских односа;
- б)** Након проведене расправе на домовима, донешене закључке размотриће Комисија за економске реформе и развој.
- с)** На један од наших наредних састанака позвати министара вањске трговине и економских односа и представника ДЕП-а у смислу раније донешених закључака.

Ад.4.

Текућа питања

Под овом тачком дневног реда није било расправе.

Сједница је завршена у 14,30 часова.

Секретар Комисије

Амер Бекрић

Предсједавајући Комисије

Зоран Копривица